

Impozantní příběh o rodinném tajemství,
o lásce a nebezpečných milostných vztazích

Kašmírový šál

Rosie Thomasová

*Kašmírový
šál*

Kašmírový šál

Rosie Thomasová

FORTUNA

Original title: THE KASHMIR SHAWL

Copyright © 2011 by Rosie Thomas
Cover illustration by Sarah Perkins

Originally published in the English language
by HarperCollins Publishers Ltd.

Czech edition © Fortuna Libri, Praha, 2013
Translation © Jana Pacnerová, 2013

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri v edici Fortuna Litera
www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Alena Jakoubková
První vydání

Tento román je naprostou fikcí. Jména, osoby i události zde
popisované jsou výplodem autorčiny fantazie. Jakákoli podobnost se
skutečnými osobami či událostmi je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána
do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem,
ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou
nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-711-2

Věnováno mému otci

*Horské ovce jsou sladší,
ale tučnější jsou ovce v údolí,
proto jsme se radši
pro ty první rozhodli.*

KAPITOLA 1

Mair to zjistila až poslední den ve starém domě.

Všichni tři byli nahoře v tatínkově ložnici. Sešli se u melancholického úkolu – přebrat a vyklidit nábytek a osobní věci rodičů předtím, než naposled zavřou dům a předají klíče realitnímu agentovi. Byl konec května a jehňata právě odvezli na trh. Venku na kopci bečely ovce jako zběsilé a jejich hlasitý, neustálý a nechápavý nářek pronikal dovnitř spolu s vůní jarní trávy.

Mair prve uvařila konvici čaje a připravila podnos, aby ho odnesla nahoru své sestře Eirlys. Jejich bratr Dylan šel za ní a shýbal se, jak to musel dělat už od třinácti let, aby se nepraštil do hlavy o nízký trám na odpočívadle.

Eirlys byla nabitá pozoruhodnou energií – jako vždy. Na podlaze ložnice se vršily úhledně roztříděné hromady pokrývek a polštářů, věže krabic označených nálepkami, šustivé černé pytle. Stála v nohách lůžka, psací podložku opřenou o sloupek postele, a se svraštělým čelem čmárala dodatky na jeden ze svých seznamů. Kdyby tu měla ještě bílý plášť a zástup podřízených, klidně by mohla být na jedné ze svých vizit na lůžkovém oddělení.

„Nádhera,“ zamumlala, když uviděla čaj. „Tam to nestav,“ dodala.

Dylan si vzal šálek a vmáčkl se na okenní parapet. Překážel ve světle a Eirlys na něj káravě zacukala obočím. „Vypij si čaj,“ vyzval ji mírně. „Odvaž se a dej si k němu i piškot.“

Mair usedla na postel. Prastará růžová elektrická dečka zůstala dosud natažená od rohu k rohu a připomínala jí týdny tatínkovy poslední nemoci, kdy se vrátila domů do údolí, aby ho ošetřovala, jak nejlépe dovedla, a dělala mu společnost. Vedli dlouhé, obšírné hovory o minulosti a o lidech, které tatínek kdysi znal.

„Povídal jsem ti někdy o Billym Jonesovi, o tom licitátorovi?“

„Asi ne.“

„Koktal.“

„Jak to mohl zvládat?“

Tatínek na ni pohlédl přes brýle. „My jsme tenkrát neměli pořád tak naspěch, víš.“

V pokoji s nízkým stropem se starý pán zdál být velice na dosah a současně úplně nepřítomný.

Eirlys ukazovala, které krabice se mají odvézt charitě a co přesně se má nechat odvézt lidmi z vyklízací firmy. Pochybnost se vznášela nad lněným ložním prádlem, které se skladovalo pořád v jedné skříni, kam až jejich paměť sahala, a ze záhadných důvodů se schovávalo „na lepší“, patrně v souladu s jakýmsi dávným maminčiným výnosem. Jenže když sestry rozložily prostěradlo, které leželo na vrchu, uviděly, že je uprostřed tak prošoupané, že je skrz ně vidět. Eirlys teď sevřela rty a rázně je spolu se zbytkem povlečení přidělila do jedné ze svých očíslovaných řad pytlů na odpadky.

Slunce šikmo pronikalo oknem a obkreslovalo Dylanův svetr rámečkem zlatavého chmýří.

Mair zjistila, že už nedokáže klidně sedět a nechávat se spolu s ostatními halit vlnou vzpomínek. Vyskočila a přistoupila k prádelníku s obloukovou přední stěnou, který stál naproti posteli. Maminka ho zdědila po své matce – Mair si pamatovala, jak o tom mluvili. Po smrti Gwen Ellisové se tu skladovalo její šatstvo, dokud se vdovec a starší dcera dostatečně nevzpamatovali a nerozdali je.

Dvě horní zásuvky byly prázdné. Eirlys odstranila dokonce i papír, jímž byly původně vyložené. Prostřední v poslední době obsahovala tatínkova tílka a kalhoty a složené košile. Jak slábl, pomáhala mu Mair vždycky ráno s oblékáním. V marné naději, že mu to prohřeje staré kosti, vždycky držela spodní prádlo před elek-

trickým krbem, než mu je podala. Hromada těchto věcí teď ležela na podlaze.

„Budeme tyhle kousky muset dát do pytle k recyklaci,“ pokývla hlavou Eirlys. „K ničemu jinému se nehodí.“

Mair vysunula dolní zásuvku prádelníku. Uviděla několik zažloutlých povlaků na polštáře a ubrus s prolamovaným středovým pásem, který se vyndával bez výjimky jednou ročně, aby se prostřel a uhladil na vánoční tabuli. Bílá látka byla místy potřísněna reza-vými skvrnami. Když sáhla pod ubrus, dotkly se její prsty hedvábného papíru. Vyndala ubrus, aby odhalila, co leží pod ním.

Hedvábný papír byl velice starý a zplihlý.

Když ho rozbalila, spatřila ze všeho nejdřív nádherné barvy. Vyskočily na ni stříbřité odstíny modři a zeleně, jako destilát jezerní vody a jarní oblohy, v jehož hlubinách uvízly spršky levandulových a nachových květů. Podívala se důkladněji a spatřila složitost tkaného vzoru – nádherně zakřivené tvary krůpějí se zakroucenými špičkami, kapradinové listy a rozvětvené stonky a droboučké květiny s pěti okvětními lístky. Jediné, co bylo v místnosti slyšet, když Mair roztrásla vrstvy jemné vlněné tkaniny, byl nářek ovcí. Byla tak lehká, až se zdálo, že se ve vzduchu vznáší.

Šál byl nádherný a ona ho ještě nikdy neviděla.

Z jeho záhybů vypadla obálka. Stará a hnědá, obyčejná, přeložená v půli, lepidlo na chlopni už dávno vyschlo. Mair ji opatrně otevřela. Uvnitř našla jediný pramen vlasů. Kadeř byla velmi jemná a hedvábná, tmavě hnědá, lesklo se v ní několik měděných vláken. Uchopila ji do štipce prstů.

„To je šál babičky Watkinsové,“ pronesla Eirlys svým autoritativním tónem.

„Je moc krásný,“ zašeptala Mair.

Eirlys jako jediná ze tří sourozenců ještě zažila maminčinu matku, a ani ona si ji nepamatovala, protože babička zemřela, když byla Eirlys ještě nemluvně. Všichni tři věděli, že se svým o mnoho starším manželem – misionářem – pobývala v Indii. Manželský pár se nakonec vrátil zpět do Walesu a tam se narodilo jejich jediné dítě, když už bylo Nerys přes čtyřicet. Tato dcera, Gwen, se provdala za

souseda z údolí, hezkého Huwa Ellise, v pouhých devatenácti letech. Vždycky svým třem dětem říkala, že nechce, aby musely vyrůstat s obstarožními rodiči, jak se to stalo jí.

„Čí vlasy to asi jsou, co myslíte?“ zauvažovala Mair.

„Nemám zdání,“ opáčila Eirlys.

Mair se nad tím zadumala. Babička Watkinsová by si přece neschovávala vlastní vlasy, ne? Patřily tedy jejímu manželovi, nebo ještě spíš jejímu dítěti?

Ne. Tohle nebyly vlasy postaršího misionáře a nepatřily ani Gwen, tím si byla zcela jistá – ta měla od přírody vlasy úplně jiné, mnohem světlejší.

Komu tedy patřily?

Otázka ji zaujala, ale zdálo se, že na ni neexistuje odpověď.

Přitiskla si šál k líci. Tkanina byla tak jemná, že se dala opatrně zmuchlat mezi spojené dlaně. Poprvé vdechla slabou vůni koření.

„Máme ještě spoustu práce.“ Eirlys dopila čaj.

Mair zamyšleně vsunula kadeř vlasů zpátky do obálky.

Později, když už bylo třídění a balení převážně hotovo, se všichni tři přesunuli do kuchyně. Zadní dveře byly otevřené dokořán a vítr vnášel dovnitř mušky. Jak se přikrádal soumrak, bečení ovcí sílilo a znělo čím dál žalostněji. Dylan otevřel lahev vína a Mair připravovala k večeři studenou šunku a brambory pečené v mikrovlnce. Dylan ji otci koupil před pár lety a Huw si v ní pravidelně ohříval pouze hotová jídla ze supermarketu, o nichž prohlašoval, že jsou velmi chutná. Eirlys to neschvalovala – namítala, že hotová jídla mají vysoký obsah tuku a soli.

Spotřebič zacinkal a Mair vyndala brambory. V duchu viděla, jak tatínek mrká a nehlasně dělá *he-he-he-he*.

Zčistajasna jí do očí vyhrkly slzy.

Všichni věděli, že tohle je poslední večer, který stráví společně ve staré kuchyni. Mair se rozhodla, že nebude smutnou atmosféru ještě zhoršovat nějakým návallem pláče. Místo toho se usmála na Dylana, který seděl s rukama v kapsách džínů, a pak na Eirlys s vlasy zastrčenými za ušima a očima, jež se za brýlemi podezřele leskly.

„Neměli bychom se radši najíst vedle v pokoji?“ zeptala se Mair.

Tamní stůl měl pro tři osoby vhodnější velikost než ten sklápěcí, zaklíněný v koutě kuchyně, probouzející velmi jasné vzpomínky na tatínka, jak tam sedí sám se šálkem čaje a novinami.

Přenášení jídla a hledání posledních kousků nezabalených příborů jim pomohl tu chvíli překlenout. Dylan našel oharky svíček a Eirlys je postavila na podšálek. V jejich záři působila vyklizená místnost zase vlídně, tlumené světlo smazalo zaprášené čtverce na stěnách, kde visívaly obrazy.

„Měli bychom si promluvit o dobrých věcech,“ prohlásila Eirlys, když všichni seděli.

Mair se okamžik domnívala, že tím myslí radostné chvíle, které strávili jako rodina, a ten netypický sentiment ji až polekal. Pak si uvědomila, že sestra má na mysli dva nebo tři kusy nábytku a starého stříbra – to jediné, co mělo v domě skutečnou hodnotu. Už od čtení poslední vůle věděli, že výnos z prodeje domu se má mezi ně rozdělit rovným dílem. O drobnějších položkách vlastně dosud nemluvili.

Byly tu vysoké stojací hodiny s malovaným ciferníkem, zobrazujícím slunce a měsíc, jejichž sonorní tikání odměřovalo dlouhá odpoledne jejich dětství. Huw se o nich v posledních týdnech života jednou zmínil jako o „Dylanových hodinách“. Mair ho tehdy naschvál ignorovala, protože nechtěla vzít na vědomí, jak to myslí.

„Ty si vezmeš hodiny, Dylane,“ řekla Eirlys. „Mair?“

Oba sourozenci měli rodinu a vlastnili domy s halami a přístěnky a policemi. Mair byla svobodná a žila si šťastně v pronajaté garsoniére. Nepotřebovala, ba ani nechtěla komodu ani stříbrnou čajovou konvici po mamince. Líp jim bude u Eirlys. Odložila nůž a vidličku a odkašlala si.

„Ráda bych si vzala ten šál po babičce,“ řekla. „Jestli můžu?“

„Ovšemže ano,“ přikývla Eirlys. „Pokud souhlasíš, Dylane?“

Zadíval se na Mair. V koutcích očí měl poslední dobou už dost hluboké vrásky. On i Eirlys byli oba krátkozrací a Dylan měl ve zvyku mhouřit oči, když se soustředil.

Vědomí, jak moc bratra miluje, ji zahalilo jako teplá přikrývka. Celý život byli spojenci, zatímco s Eirlys se jako dítě ustavičně haš-

teřila, hlavně proto, že jedna byla vtělený opak druhé. Teď už se samozřejmě nehádaly. Ztráta zbožňovaného otce způsobila, že byly vůči sobě ohleduplné, ba přímo opatrné.

„Nevíš, odkud by mohl pocházet?“ zeptal se jí Dylan.

Odpověděla: „Ne. Ale snad bych se to mohla pokusit zjistit.“

Napadlo ji to ve chvíli, kdy to vyslovila. Samotnou ji překvapilo, jakou zvědavost v ní ten záhadný šál probudil.

Toho večera šly Mair a Eirlys naposled spát do pokoje, který spolu sdílely jako děti. Mair poznala, že sestra nespí, ačkoliv se nespíjela a nepřevracela mezi vlhkými prostěradly jako Mair. Nakonec zašeptala: „Eirlys, ty nemůžeš spát?“

„Ne.“

„Na co myslíš?“

„Nejspíš na to samé, co ty. Když jsou oba rodiče mrtví, jsi najednou opravdu dospělá, vid? Už jsme tu zbyli jen my. Neseš odpovědnost, protože ji už za tebe nikdo neponese. Víš, jak to myslím?“

Mair zaplavil soucit. Její sestra se celý život chovala odpovědně. Vystudovala s vyznamenáním medicínu a právě byla jmenována šéflékařkou v Birminghamské nemocnici, přesto si však našla čas i na to, aby se provdala a porodila dva kluky. Celý život studovala a starala se o druhé, a teď vidina této poslední fáze jejich života doléhala na její bedra jako další závaží.

Mair si říkala: Od té doby, co jsem se naučila chodit a mluvit, odchylovala jsem se z cesty, kterou mi sestra a bratr vyšlapali. Místo, aby je následovala na nějakou dobrou univerzitu, opustila v sedmnácti letech domov i Wales a splnila svůj dávný slib – napůl rodinný žertík a napůl vzpurnou výhrůžku – že uteče k cirkusu. Ve Floydově rodinném cirkusu poznala Harriet Hayesovou neboli Klauna Hattii. Společně nacvičily jednoduchý výstup na visuté hrazdě. Večery v cirkusu už měly dávno za sebou, ale od té doby zůstaly dobrými přítelkyněmi. V mezidobí byla Mair také vedoucí obchodu s oděvy, zpěvačkou v kapele, recepční, PR manažerkou, pomocnou učitelkou v mateřské škole a knihkupkyní a prošla ještě několika dalšími povoláními, v nichž dosáhla různého stupně úspěchu, ale zpravidla také určitého uspokojení.

Ne, ani Hattie by o mně neřekla, že jsem zodpovědná, uznávala v duchu. A přitom byla Hattie o hodně frivolnější než Eirlys.

Mair se rozbušilo srdce v hrudi a pod víčky zaplanulo oslnivé světlo. Tělo měla náhle lehké jako pírko a uvědomila si, že to, co cítí, je *volnost*. Chtěla si tohle požehnání podržet a současně se o ně toužila podělit se sestrou. Vztáhla prsty a dotkla se třásní šálu, ležícího na židli vedle postele. „Ano, vím, jak to myslíš,“ řekla. „Eirlys, přemýšlela jsem o tom. Asi budu trochu cestovat. Víš, táta už není a jak jsi říkala, zbyli jsme jen my. Uvažovala jsem o tom, že bych se vypravila do Indie – třeba zjistit, co se dá, o babičce a jejím šálu. Zkusím odhalit část rodinné historie. Co kdybys jela se mnou? Mohly bychom strávit nějaký čas společně. Poslední dobou se nám to moc nedařilo.“

Eirlys nezaváhala s odpovědí ani vteřinu. „To nejde. Je tu nemocnice. Celý tým to má těžké, při těch úsporách z poslední doby. A kdo by se postaral o Graema a o kluky? Ty bys ale měla jet, pokud opravdu chceš. Všimla jsem si, jak se díváš na ten šál.“

Mair věděla, že nemá smysl sestru přemlouvat. Eirlys měla v sobě rozhodnosti za dva. „Vážně myslím, že by to mohlo být zajímavé,“ podotkla.

Nepokoušela se vyjádřit pocit vykořeněnosti, který ji trápil už od tatínkovy smrti. Eirlys a Dylan byli usazení, kdežto ona zdaleka ne. Odhalení části rodinné historie by jí třeba pomohlo najít znovu své místo.

„Možná nezjistíš vůbec nic. Indie je velká země. Ale zasloužíš si pauzu a nové obzory. Žal může mít všechny možné podoby, víš. A ty ses o tátu starala nejvíc. Dylan a já jsme ti vážně vděční za to, co jsi dělala, žes odešla z práce a vůbec.“

Mair ve tmě usilovně mrkala, ale z koutků očí jí stejně skanuly horké slzy. Po pohřbu se Eirlys zmínila, že rodinný benjamínek má tolik práce s tím, aby byl nekonvenční, že už mu nezbývá moc času soustředit se na něco jiného. Tehdy to Mair zabořilo, ale teď si uvědomovala, že žal má skutečně mnoho podob. Eirlys přiměl k ještě ostřejšímu vyjadřování než obvykle. Při tom zjištění jí teď sestrina vlídnost připadala ještě dojemnější a cennější. Zamumlala: „Považuju to za výsadu. Jsem ráda, že jsem to mohla udělat.“

„Udělej si volno, vydej se na výlet do Indie. Jestli k tomu potřebuješ důvod a ten šál ti ho poskytuje, je to jen dobře,“ usoudila Eirlys. „Už můžeme spát?“

Venku konečně utichlo bečení ovcí. Mair věděla proč. Jakmile nastala noc, bahnice pochopily, že se jejich ztracená jehňátka už nikdy nedají přivolat nazpátek. Tu a tam se dosud vznesl ke hvězdám zoufalý nářek, ale ve stádu už převládalo ticho.

Mair se probudila. Ležela v úzké posteli a snažila si vybavit, kde je. Zdálo se jí o tom, jak nějaký pes štěká a probouzí tím zvířata, o polekaném šelestu, který mezi nimi proběhne, než se odtrhnou vůdci stáda a vyrazí úprkem po spasené louce. Pak znenadání slunce zaplavilo horský svah barvami a zvířata v pohybu vytvořila na zeleném podkladu trávy šedý kašmírový vzor. Ovčácký pes je hnál ke kamenné ohradě, kde farmář přidržel otevřenou bránu.

Ve snu se známé a milované místo smísilo s jiným, které dosud nenavštívila. V pokoji byla zima. Zachvěla se a přitáhla si pokrývku pod bradu. Přitom proniklo okenicemi první volání muezzina.

V týle jí naskočila husí kůže, nejen chladem, ale i nedočkavostí. Rozpomněla se.

Otevřela oči dokořán, v šedém úsvitu ji zasáhla úzkost. Hotelový pokoj byl stísněný a doslova posetý jejími věcmi. Včera večer prohrabávala zavazadla, když při výpadku elektřiny hledala pyžamo a ponožky na spaní. Šál byl ale v bezpečí, úhledně složený na opěradle jediné židle, která se v pokoji nalézala. Světlo dosud nebylo dost silné, aby předvedlo jeho barvy v celé slávě, ale ona je měla živě otištěné v paměti.

Mair odhrnula přikrývky a posadila se. Ještě bylo příliš brzy, ale věděla, že už neusne.

Rozhodla se, že si dopřeje celý den na aklimatizaci. Poté, co se o samotě nasnídala ve studené a opuštěné hotelové jídelně, přistoupila k mírně nervózním přípravám. Do brašny přes rameno si uložila plán města, který prve dostala od usměvavého recepčního, lahev minerálky, antibakteriální gel a důkladně omyté jablko. Byla si natolik nejistá tím, co ji čeká, až cítila pod bránicí zadýchané te-

telení, které nemělo téměř nic společného s působením nadmořské výšky.

Mair ještě nikdy nebyla v Indii, ani na proslulých plážích Góy, ani na poznávacím zájezdu v Džajpúru, natož pak v nějakém odlehlém městečku v Himálaji. Ani nebyla vůbec zvyklá – navzdory své údajné nezávislosti – cestovat sama. K dovolené, pokud si ji mohla dovolit, patřily v minulosti obvykle řecké ostrovy nebo Španělsko – s novým přítelem nebo s přítelem na odchodu, nebo s nějakou volnější kombinací přátel, mezi nimiž téměř nikdy nechyběla Hattie. Eirlys měla jako obvykle pravdu, když podotkla, že Mair se od své propracované absence rutiny příliš často neodchyluje.

Při zamykání dveří hotelového pokoje se Mair znovu usmála. Je teď přece volná, ne? Rozprostírají se před ní dny a týdny formálně nevymezeného času. Díky prodeji starého domu ve Walesu měla peníze i čas na ten zvláštní proces, který už měsíce hlodal v její představivosti způsobem, jenž jaksepatří nechápala. O svém plánu moc nemluvila, dokonce ani s Hattií ne, protože by bylo příliš obtížné dokázat, aby její nutkání odjet do Indie znělo srozumitelně.

Ale stejně ji ten nejmlhavější ze všech mlhavých plánů přivedl až sem do Léhu – na neurčito, bez pevně stanoveného data návratu, které by ji v duchu omezovalo nebo utěšovalo.

Kráčela po betonovém chodníčku od hotelu, kolem záhonů cíníí a krásenek a křiklavých měsíčků, a pak ven na ulici. Mířila k centru města a fascinovaně hleděla kolem sebe. Byl konec září a Mair poznala, že turistická sezona v Léhu už prakticky skončila. Četné obchody s řemeslnými výrobky a cestovní agentury, lemující ulici, už ukončily provoz a na zimu zamkly permanentní plechové okenice, a také internetové kavárny, sloužící batůžkářům a trekařům, byly téměř opuštěné. Vysoké horské vrcholy kolem města se třpytily čerstvým sněhem a topoly v hotelové zahradě šustily suchým zlatým listím.

Za měsíc přijde skutečný sníh a horské průsmyky, spojující hlavní město Ladákhú s Kašmírským údolím na západě a oblastí Himáčalpradéš na jihu, budou neprůchodné až do jarního tání. Šest měsíců bude Léh přístupný jediné letecky, tak, jak sem včera Mair

dorazila – z Dillí na malé letiště u řeky Indus. Při chůzi si snažila představit, jak to tu bude vypadat uprostřed zimy, až úzké uličky města ucpe sníh a na střechách všech domků se budou vršit vysoké hromady sušené píce pro domácí zvířata. Nemohla se však soustředit. Momentální nedostatek turistů znamenal, že městští obchodníci se usilovně snažili vydělat posledních pár rupií. Na hlavní ulici jí hned tři z nich zastoupili cestu dobře natrénovaným klešťovým obchvatem.

„Zdravím, madam, odkud vy? Podívat do můj obchod, prosím.“

„Mám krásnou pašmínu, udělám vám dneska moc dobrá cena.“

Třetí muž našpulil rty, když zkusmo zavrtěla hlavou. „Ale podívat je zadarmo, madam. Jen podívat. Kam takový veliký spěch?“

Neměla naspěch, to byla pravda. Se smíchem následovala nejbližšího kupce po schodech do jeho stísněného krámků a nechala si od něj předvést zboží. Z Tibetu tu byly tácy stříbrných šperků s korály a tyrkysy, z Číny malované termosky a huňaté nylonové pokrývky v zářivých barvách. Nechyběly ježaté čapky a vesty, které tu pletli z kozí srsti, tkané tašky s třásněmi a stojany plné triček všech velikostí a barev – většinou vpředu opatřené strojově vyšíváním jakem a sloganem „jak jak jak Ladákh“. Její oči si přivykaly na šero uvnitř krámu. U stěn se tyčily hradby samovarů a měděných talířů a koberečků s plochým vyšíváním.

„Je to moc hezké. Děkuju, že jste mi to ukázal. Ale dneska ne nakupuju.“

Muž byl Kašmířan, a tudíž rozený prodavač. „Chcete pašmínu.“ Nebyla to otázka. V zadní části krámu byly police od podlahy až ke stropu napěchované vrstvami složených látek.

„Ukažte.“

Okamžitě začaly kolem ní vířit šály z regálů. Na maličkém pultu narůstala závěš barev, žlutých a modrých a fuchsiově růžových odstínů. „Vidíte? Sáhněte, krása. Nejlepší kvalita. Čistá pašmína.“

Mair věděla o krásných šálech o moc víc než před čtyřmi měsíci, kdy se součástí jejího majetku stal ten přepychový kus, zamčený nyní v hotelovém sejfu. Poznala kvalitu řemeslného zpracování a jeho pravděpodobnou cenu. „Čistá?“ zeptala se. „Vážně?“

„Ano, čistá hedvábná pašmína směs. Dvanáct set rupií. Podívat, tahle růžová a tahle krásná modro-tyrkysová. Budou Vánoce, myslete na dárky pro přítelkyně. Tři za tři tisíce.“

„Nemáte nějaké tkané šály *kani*? Nebo vyšívané?“

Muž vzhlédl. „Aha, ano. Vy se vyznáte, madam. Já ukážu.“

Odemkl skříňku a vyndal další hromadu. Jako kouzelník roztrásal další barevné kusy látek, švihal jimi a rozmachoval se před ní. Mair zvedla tu nejbližší a nechala si její záhyby klouzat mezi prsty. Na okamžik sklonila hlavu, aby si prohlédla květinový vzor v červených a fialových odstínech, pak si ovinula šál kolem ramen.

„Moc hezké,“ chválil Kašmířan. „Tyhle barvy pro vás akorát.“

Tomu druhému se to vůbec nevyrovnalo. Tahle látka byla na omak tuhá, hrbolatá podél obrysů květů, a visela nemotorně, postrádala vláčné splývání jejího šálu. Když ho zase sundala, téměř slyšela praskat vlákna. Nevěděla přesně, jak je vzor utkaný, ale letmý pohled na rubovou stranu jí sděloval, že působí jako laciná strojová práce. „Děkuji,“ řekla polohlasem.

„Devět tisíc. Dobrá cena.“ Poznal, že nekoupí. „A tenhle, podívejte, vyšívání. Ručně, všechno.“

Tentokrát královská modř s pásy bílých květů, vyšitými na obou koncích. Květy byly určité vyšívány ručně, ale vzor byl vyvedený halabala a na rubu čouhaly nitě. Pod stehy se daly rozeznat obrysy natištěného vzoru. Tento šál už se nemohl víc lišit od jejího, na němž se dvojité vyšívání květů táhl přes tkaný vzor ve stejných odstínech a stehy měl tak droboučké, až nebyly pouhým okem viditelné a všechny se vyznačovaly takovou dokonalostí, že se nedal rozlišit rub a líc. Výsledkem tak titěrné a jemné práce byl plastický efekt na širokém pásu tkaného vzoru, takže kašmírový vzor a propletené listí v něm působily bohatým, trojrozměrným dojmem.

„Je moc hezký,“ opakovala Mair.

Muž se zatvářil uraženě. Už chtěla z krámu ven, zpátky na slunce. Vybrala si pár korálových náušnic ze stojánku u dveří, rychle je zaplatila a dala se na útěk.

„Brzo se vraťte,“ volal za ní obchodník.

Druzí dva prodavači se k ní znovu připojili, ale už bez nadšení. Dokázala je obejít a vydat se slunnou, prašnou ulicí podle řady žen, sedících na obrubníku s košíky květáků a jablek na prodej. Čističi bot s kartáči a plechovkami krémů, rozloženými na čtvercích pytlů, se snažili na sebe upozornit, i když se její ošoupané conversky nedaly přehlédnout. Skútry a rikši nadsakovaly na výmolech ve vozovce. Lomoz dopravního provozu byl ohlušující. Mair nakukovala do stinných uliček, odbočujících z hlavní ulice, a nazdař Bůh si jednu vybrala k bližšímu prozkoumání. Kolem ní proběhla prašivá fena, zvětšené cecíky se jí houpaly.

Ve stínu bylo chladněji a tak šla dál, kolem holičství a řeznických stánků, kde z kozích hlav kapala krev na dřevěné špalvy. Z černého, bzučícího předmětu přibitého k trámu se vyklubal uříznutý jazyk nějakého zvířete, připevněný tam patrně proto, aby odlákal mouchy od ostatního masa. Mair na něj jen letmo pohlédla, polkla a zašátrala v tašce po lahvi s vodou. Odhodlaně si lokla a pokračovala v cestě. Nad hlavami chodců teď byly tkanicemi připevněné plátěné přístřešky a ulička byla čím dál užší a temnější. Pod nohama jí čvachtaly přežralé zbytky zeleniny a méně identifikovatelné odpadky. Míjela ženy v sári a jiné v *burkách* spěchaly opačným směrem. Stánkaři vyvolávali a děti dováděly ve strůžkách. Byla to rušná, veselá scénérie a všechny její neznámé aspekty jen zdůrazňovaly její statut cizince.

Ulička ústila na náměstí a Mair zamžourala, když ji do obličeje zasáhlo slunce. Na jedné straně se malý hnědý volek popásal s viditelnou rozkoší na hromadě doutnajících odpadků. Naproti stál pod malovaným přístřeškem modlitební mlýnek, karmínový a zlatý. Jak tam stála, vystoupil z davu staříčkový mnich v šafránovém a vínově rudém rouchu a roztočil ho ve směru hodinových ručiček. Mlýnek se otáčel a mnich postupoval spolu s ním, mumlal a odpočítával korálky své *mály*. Mair si mnicha vyfotografovala a pak se v duchu ptala, jestli to od ní nebyla dotěrnost.

Vydala se do uličky, která vedla jiným směrem, do srdce bazaru. Tady se na stáncích vršily bílé tenisky a hnědé plastové sandály. Nad hlavou se jí houpaly stovky batůžků a tašek jako zdeformované

ovoce. Řady dívčích šatiček z pozlátka a třpytek visely na elektrickém vedení.

A právě tady, zarámovanou na pozadí modrého kouře, stoupajícího ze stánku s jídlem, poprvé zahlédla Beckerovu rodinu. Trojice by působila oslnivě kdekoli, ale na tomhle chaotickém tržišti představovala živý obraz tak nadpozemsky krásný, až působil takřka jako sen.

Byli to jediní Evropané, které zaznamenala od chvíle, kdy sešla z hlavní ulice. Žena byla vysoká, štíhlá a měla étericky bílou pleť. Záplava rudozlatých vlasů jí splývala přes ramena. Na sobě měla volnou bílou košili, vrstvenou modrou lněnou sukni a zablácené šněrovací boty. Mluvila, ukazovala a smála se zároveň. Muž vedle ní se díval jinam. Byl ještě vyšší než manželka a opálený, vlasy a obočí a napůl narostlý plnovous měl černé jako uhl. Mezi nimi stálo andělské dítě, asi dvouletá holčička. Měla stejně kučeravou kštici vlasů jako její matka, ale jejich barva byla plavá, skoro bílá. Otáčela hlavičkou, jak se dívala z jednoho rodiče na druhého. Pak zvedla ručičky do vzduchu a zakřičela: „Nosit.“

Žena se pořád ještě smála a gestikulovala. Shýbla se a druhou rukou dítě zvedla. Usadila si holčičku obkročmo na kyčel a vykročila ke stánkaři s jídlem. Vzduch nad kotlem vroucího oleje se teteřil. Dítě si přitáhlo loknu matčiných úžasných vlasů a dívala se skrze ni, jako by to byl závoj, na hlavy kolemjdoucích.

Muž se otočil, aby se podíval, na co manželka ukazuje. Stánkař zalovil v kotli naběračkou a vytáhl několik lesklých, karamelově hnědých klikyháků. Vysypal je do papírového kornoutu a ten předal zákaznici výměnou za několik rupií. Žena vsunula do kornoutu prsty a vytáhla smažený klikyhák. Ledabyly na něj foukla, pak ho předala dítěti. Holčička se do pochoutky, ať už to bylo cokoli, s rozkoší zakousla.

Žena zaklonila hlavu a hodila si také kousek jídla do úst. Dychtivě žvýkala a smála se, otírala si mastnotu z brady. Zdraví a uspokojení z ní přímo vyzařovalo. Její volná ruka se lehce vznesla k manželovu boku a spočinula tam. Bylo to majetnické a láskyplné gesto, stejně intimní jako ledabylé. Kormidlovala ho od stánku a pryč z Mai-

řina zorného pole, i když ani jeden z těch tří se jejím směrem ani letmo nepodíval. Kráčeli hlouběji do bludiště stánků. Sledovala je očima, rudovlasou a černou hlavu, mezi nimiž nadskakovala světlá hlavička dítěte, dokud nezahnuli za roh a nezmizeli jí z dohledu.

Zůstala stát jako přimražená na místě, navzdory nutkání rozběhnout se za rodinou. Stánkař naložil do kotle další porci svého záhadného zboží a olej syčel a prskal.

V ruchu tržiště Maiřina osamělost ještě zesílila.

Měla spoustu přátel a absolvovala obvyklou sérii vztahů, ale neměla si představit nikoho, s kým by chtěla strávit zbytek života – ne tak, jak se pro to rozhodla její sestra se svým Graemem nebo Dylan se svou Jackií.

Přiměla se zhluboka nadechnout pachů bazaru a vnímala pomalu se ubírající krávy, slepice hrabající na kopci smetí, buddhistického mnicha, vracejícího se z výpravy k modlitebnímu mlýnku, a vytrvalý příval lidí, kteří si šli za svým. Hlavu jí zaplavily barvy a vůně a čerstvé dojmy a nálada se jí znovu zvedla. Otočila se a vrátila se stejnou cestou, přičemž naschvál mířila opačným směrem, než ti nádherní cizinci.

Cesta do Čangthangu, na východ od Léhu, téměř až k někdejší hranici s Tibetem – a nynější Čínou – zabrala skoro celý den. Dalšími členy poznávací výpravy v malém autobuse značky Toyota byly dva podsadití holandské manželské páry středního věku a tři kluci z Izraele, jimž se dařilo být otravní a přitom znatelně nepřívětiví. Roztáhli se vzadu a vybuchovali hlučným smíchem, každý za doprovodu vlastní MP3. Mair se stočila na sedadle do klubíčka, vzešla se proti kodrcání autobusu a během dlouhé jízdy měla hojnost příležitostí rozjímat a vzpomínat.

Před odjezdem do Indie si zjistila z minulosti svých prarodičů, co jen se dalo. Před třemi měsíci si v internetovém vydání knihy *Naděje a sláva Boží s podtitulkem Do Indie s velšskými misionáři* přečetla zápis *Parchedig Evan William Watkins (1899 1960)*.

Evan Watkins získal vzdělání na Univerzitě Severního Walesu a na Přípravce velšské presbyteriánské církve. Po vysvěcení vyslyšel

volání, aby odešel pracovat do Indie, a roku 1929 se vydal do Šilongu v tehdejším Ásámu. Následně sloužil jako okrskový misionář pro Šangpung.

Od chvíle, kdy si přečetla jeho církevní biografii, pravidelně se pokoušela představit si podobu Evana Watkinse v černém kabátě s kolárkem, jak udatně káže nonkonformismus obyvatelům odlehlých indických horských vesnic. Hřímal ze své improvizované kazatelny i za dusných dní, kdy na plechovou střechu bubnoval monzunový déšť?

Od svého příjezdu do indického Himálaje se ještě usilovněji snažila vytvořit si v duchu jeho obraz, ale srážka kultur byla tak brutální, že nedokázala vytvořit vůbec žádnou představu.

Podle záznamu v knize se Parchedig Watkins vrátil do Walesu roku 1938. Zde poznal Nerys Evelyn Robertsovou, narozenou roku 1909, a oženil se s ní. Roku 1939 manželé odpluli na palubě lodi *Prospect* z Liverpoolu do Bombaje.

To už se dalo představit snáz. Mair v duchu viděla západ slunce nad Suezským průplavem a slyšela kapelu, hrající k tanci ve společenské místnosti druhé třídy. Kazatel patrně neměl moc času na foxtrot, ale v duchu se ptala, zda mladá paní Watkinsová byla téhož smýšlení nebo zda usrkávala limonádu a pozorovala přitom rozesmáté dvojice s nádechem stesku.

Reverend Evan Watkins s chotí byli následně povoláni ke službě v nové misii Léh, vysoko v Ladákhu, kde kazatel převzal odpovědnost za práci misionářů v celé oblasti. Mnohé cesty v jeho teritoriu byly sedm měsíců ročně neprůchodné, konstatoval životopisec, a elektřina byla takřka neznámá veličina.

Mair hleděla z okna autobusu na strohou krajinu a šedofialové hory, vzpínající se k prázdné modré obloze. Neupravená vozovka před nimi se klikatila směrem ke vzdálenému průsmyku v podobě série bledých serpentín, vyškrábaných do skály a prachu. Olbřímí kamiony s pomalovanými předky na této cestě houkaly a klouzaly smykem jako pouťová horská dráha. Postavičky velšského kazatele a jeho ženy se i nadále odmítaly v jejích představách zformovat – tady nebo kdekoli jinde v Himálaji.